

Sygn. akt VIII U 2816/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r. w Gliwicach

sprawy L. N. (N.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania L. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 6 września 2018 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu L. N. prawo do przeliczenia emerytury z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 250% od dnia 1 sierpnia 2018r.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 2816/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 września 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu L. N. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo obliczony przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego okazał się niższy niż 250 % i wyniósł zaledwie 234,75%.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do spornego świadczenia. Zaskarżonej decyzji zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na założeniu, że pracując w KWK (...) osiągał on minimalne wynagrodzenie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony L. N. urodził się (...)

Ubezpieczony pracował:

- od 18 kwietnia 1962 r. do 11 października 1962 r. w (...) Zjednoczeniu (...) w Z.-B. jako ślusarz pod ziemią;

- od 6 lutego 1967 r. do 8 września 1992 r. w KWK (...) w Z., przy czym od 6 lutego 1967 r. do 31 grudnia 1967 r. jako stażysta pod ziemią; od 1 stycznia 1968 r. do 30 listopada 1968 r. jako dozorca urządzeń maszyn. pod ziemią; od 1 grudnia 1968 r. do 28 lutego 1969 r. jako specjalista w D. O.. P.. pod ziemią; od 1 marca 1969 r. do 31 stycznia 1976 r. jako inspektor nadzoru inwest. ds. energet. pod ziemią; od 1 lutego 1976 r. do 31 października 1979 r. jako st. insp. nadzoru inwestyc. pod ziemią; od 1 listopada 1979 r. do 30 września 1983 r. jako główny inż. ds. inwest. pod ziemią; od 1 października 1983 r. do 31 sierpnia 1992 r. jako naczelny inż. ds. inwestycyj. pod ziemią; od 1 września 1992 r. do 8 września 1992 r. jako st. insp. nadz. robót inwestycyjnych pod ziemią.

- od 2 stycznia 1984 r. do 31 stycznia 1991 r. w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) przy KWK (...) w Z. jako Prezes Zarządu (od 2 stycznia 1984 r. do 20 lutego 1984 r.) i Zastępcę Prezesa Zarządu (od 21 lutego 1984 r. do 31 stycznia 1991 r.);

Od 1 stycznia 1992 r. ma przyznane prawo do emerytury górniczej. Do ustalenia wysokości świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 3 kolejnych lat kalendarzowych od 1985 r. do 1987 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 473,96% i został ograniczony do 250%.

W dniu 22 sierpnia 2018 r. ubezpieczony wniósł o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego na zasadzie art. 110a ustawy emerytalnej.

W dniu 6 września 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia w myśl ww. przepisu, bowiem wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego, tj. z lat 1967-1983, 1980-1992 okazał się niższy niż 250% i wyniósł zaledwie 234,75%. Organ rentowy wskazał również, że nie ustalił wskaźnika z 10 kolejnych lat kalendarzowych w ostatnim 20-leciu przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury, tj. przed 2018 r., ponieważ ubezpieczony w tym okresie nie osiągał zarobków.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Sąd ustalił, że (...) SA nie posiada dokumentacji płacowej ubezpieczonego sprzed 1979 r.

Z kartoteki personalnej ubezpieczonego wynika, że jego wynagrodzenie za okres pracy w KWK (...) od 1968 r. do 1979 r. kształtowało się następująco:

1968 r.

2200 zł x 11 miesięcy (od 1 stycznia 1968 r. do 30 listopada 1968 r.) = 24 200 zł

2500 zł x 1 miesiąc (grudzień 1968 r.) = 2 500 zł

Razem: 26 700 zł

1969 r.

2500 zł x 2 miesiące (od 1 stycznia 1969 r. do 28 lutego 1969 r.) = 5 000 zł

2800 zł x 10 miesięcy (od 1 marca 1969 r. do 31 grudnia 1969 r.) = 28 000 zł

Razem: 33 000 zł

1970 r.

2800 zł x 6 miesięcy (od 1 stycznia 1970 r. do 30 czerwca 1970 r.) = 16 800 zł

3600 zł x 6 miesięcy (od 1 lipca 1970 r. do 31 grudnia 1970 r.) = 22 200 zł

Razem: 39 000 zł

1971 r.

3 600 zł x 12 miesięcy = 43 200 zł

1972 r.

3 800 zł x 7 miesięcy (od 1 stycznia 1972 r. do 31 lipca 1972 r.) = 26 600 zł

3 900 zł x 5 miesięcy (od 1 sierpnia 1972 r. do 31 grudnia 1972 r.) = 19 500 zł

Razem: 46 100 zł

1973 r.

3 900 zł x 12 miesięcy = 46 800 zł

1974 r.

3900 zł x 1 miesiąc (styczeń 1974 r.) = 3 900 zł

4 600 zł x 11 miesięcy (od 1 lutego 1974 r. do 31 grudnia 1974 r.) = 50 600 zł

Razem: 54 500 zł

1975 r.

4600 zł x 12 miesięcy = 55 200 zł

1976 r.

4 600 zł x 7 miesięcy (od 1 stycznia 1976 r. do 31 lipca 1976 r.) = 32 200 zł

5 000 zł x 5 miesięcy (od 1 sierpnia 1976 r. do 31 grudnia 1976 r.) = 25 000 zł

Razem: 57 200 zł

1977 r.

5000 zł x 12 miesięcy = 60 000 zł

1978 r.

5 500 zł x 12 miesięcy = 66 000 zł

1979 r.

6 000 zł x 8 miesięcy (od 1 stycznia 1979 r. do 5 września 1979 r.) = 48 000 zł

6 500 zł x 2 miesiące (od 6 września 1979 r. do 31 października 1979 r.) = 13 000 zł

6 900 zł x (od 1 listopada 1979 r. do 31 grudnia 1979 r.) = 13 800 zł

Razem: 74 800 zł

Wynagrodzenie ubezpieczonego z okresu od 1980 r. do 1984 r. i od 1988 r. do 1992 r. z tytułu zatrudnienia w KWK (...) wynika z druku rp-7 z dnia 4 października 2016 r. Natomiast wynagrodzenie z lat 1985-1987 wynika z druku rp-7 z 20 sierpnia 1991 r.

Ubezpieczony otrzymywał również inne stałe składniki wynagrodzenia takie jak deputat węglowy oraz Kartę Górnika.

Wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego w okresie zatrudnienia od 1962 r. do 1995 r. w stosunku do średniego wynagrodzenia w kraju kształtowało się następująco:

Rok	Wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego	Średnia krajowa	Stosunek wynagrodzenia ubezpieczonego do średniego krajowej (w %)
1962	(...)	20 160	20,10
1967	9 199	24 192	38,02
1968	26 700	25 272	105,65
1969	33 000	26 088	126,49
1970	39 000	26 820	145,41
1971	43 200	28 296	152,67
1972	46 100	30 108	152,75
1973	46 800	33 576	139,38
1974	54 500	38 220	142,59
1975	55 200	46 956	117,56
1976	57 200	51 372	111,34

1977	60 000	55 152	108,79
1978	66 000	58 644	112,54
1979	74 800	63 924	117,01
1980	207 794	72 480	286,69
1981	226 228	92 268	245,19
1982	431 566	139 572	309,21
1983	580 678	173 700	334,30
1984	820 165	202 056	405,91
1985	1 081 762	240 060	450,62
1986	1 536 382	289 140	531,36
1987	1 669 096	350 208	476,60
1988	2 203 694	637 080	345,91
1989	7 491 137	2 481 096	301,93
1990	36 938 306	12 355 644	298,96
1991	57 313 767	21 240 000	269,84
1992	57 874 679	35 220 000	164,32
1994	2 400 000	63 936 000	3,75
1995	160	8 431,44	1,9

Wynagrodzenie ubezpieczonego z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia w stosunku do średniego wynagrodzenia w kraju kształtowało się następująco:

Rok	Wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego	Średnia krajowa	Stosunek wynagrodzenia ubezpieczonego do średniego krajowej (w %)
1969	33 000	26 088	126,49
1970	39 000	26 820	145,41
1971	43 200	28 296	152,67
1972	46 100	30 108	152,75
1973	46 800	33 576	139,38
1974	54 500	38 220	142,59
1975	55 200	46 956	117,56
1980	207 794	72 480	286,69
1981	226 228	92 268	245,19
1982	431 566	139 572	309,21
1983	580 678	173 700	334,30
1984	820 165	202 056	405,91
1985	1 081 762	240 060	450,62
1986	1 536 382	289 140	531,36
1987	1 669 096	350 208	476,60
1988	2 203 694	637 080	345,91
1989	7 491 137	2 481 096	301,93

1990	36 938 306	12 355 644	298,96
1991	57 313 767	21 240 000	269,84
1992	57 874 679	35 220 000	164,32
SUMA WSKAŹNIKÓW:	5		
397,69 %			
WSKAŹNIK WYSOKOŚCI PODSTAWY WYMIARU: 269,88 %			

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, aktach osobowych ubezpieczonego; pisma (...) SA z dnia 21 sierpnia 2018 r., zeznań świadka J. D. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.23); ,, zeznań świadka A. G. złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.23-24); zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 20 marca 2019 r. (k.24).

Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, w tym aktach osobowych ubezpieczonego oraz aktach organu rentowego (druki rp-7) , którym dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności. W aktach osobowych znajdowały się dane zawierające wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego za okres nieudokumentowany, tj. do 1980 r., które następnie posłużyły do obliczeń, a w aktach organu rentowego druki rp-7 za okres późniejszy.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego ds. wynagrodzeń, ponieważ przeprowadzenie tego dowodu było zbędne z uwagi na to, iż zachowała się dokumentacja dotycząca wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczonego. Sąd obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru biorąc pod uwagę wyłącznie wynagrodzenie zasadnicze, które w okresie do 1980 r. otrzymywał ubezpieczony, a które wynikało z kartoteki zarobkowej znajdującej się w aktach osobowych ubezpieczonego. Obliczony w ten sposób wskaźnik wyniósł 269,88 % . Należy zatem podkreślić, iż nie zachodziła potrzeba odtworzenia pozostałych stałych składników wynagrodzenia ubezpieczonego takich jak deputat węglowy czy Karta Górniaka, albowiem odtworzenie już tylko wynagrodzenia za zasadniczego pozwoliło na uzyskanie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przekraczającego 250 %.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. D. i A. G., które były spójne, logiczne i konsekwentne. Świadczyli pracowali razem z ubezpieczonym w KWK (...), zatem znali oni specyfikę wykonywanej pracy, stanowisk zajmowanych przez odwołującego, stałych składników wynagrodzenia. Ich zeznania pokrywają się z zeznaniami ubezpieczonego oraz z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w związku z czym nie ma podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zostało uwzględnione. Zaskarżona decyzja okazała się nieprawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

W niniejszej sprawie Sąd dokonał obliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego z uwzględnieniem zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia. Do roku 1979 r. uwzględniono wyłącznie wynagrodzenie zasadnicze z kartoteki zarobkowej znajdującej się w aktach osobowych ubezpieczonego, a za lata późniejsze dane z druków rp-7. Zgodnie z dokonanyymi obliczeniami dla

ubezpieczonego najkorzystniejsze są lata 1969-1975, 1980-1992. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 269,88 %. W związku z tym nie było konieczności uwzględnienia w obliczeniach innych składników wynagrodzenia, które otrzymywał ubezpieczony, gdyż uwzględnienie wyłącznie wynagrodzenia zasadniczego pozwalało na uzyskania wppw w wysokości przekraczającej 250 %.

Reasumując, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 250% od dnia 1 sierpnia 2018 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie świadczenia.

(-) SSR del. Magdalena Kimel